

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní JUDr. Alenou Hockou ve věci

žalobce: D. B., narozený X, bytem X,

proti

žalovanému: Ministerstvo práce a sociálních věcí, se sídlem Na Poříčním právu
376/1, 128 01 Praha 2 (dále i MPSV),

v řízení o žalobě ze dne 7.9.2022 proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29.8.2022 č.j. MPSV-2022/146622-915 o příspěvek na živobytí,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Dne 8.9.2022 byla zdejšímu soudu doručena žaloba žalobce ze dne 7.9.2020 prostřednictvím emailové schránky a následně dne 12.9.2022 byl zdejšímu soudu doručen originál žaloby předaný k poštovní přepravě dne 9.9.2022. Žaloba směřovala proti rozhodnutí žalovaného ze dne 29.8.2022 č.j. MPSV-2022/146622-915, jehož kopie byla mimo jiné připojena a kterým bylo zamítnuto odvolání žalobce a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Karlových Varech (dále jen **ÚP** či **úřad práce**) ze dne 12.7.2022 č.j. 20522/2022/ASS, jímž rozhodl nepřiznat žalobci dávku příspěvek na živobytí na základě žádosti ze dne 6.6.2022.
2. V odůvodnění napadeného rozhodnutí ze dne 29.8.2022 č.j. MPSV-2022/146622-915 mimo

jiné žalovaný uvedl, že ÚP rozhodnutím ze dne 12.7.2022 č.j. 20522/2022/ASS nepřiznal žalobci dávku příspěvek na živobytí na základě žádosti ze dne 6.6.2022. Dále bylo uvedeno, že v odůvodnění rozhodnutí ÚP popsal průběh správního řízení ve věci, kdy dne 8.6.2022 byla žalobci odeslána písemná výzva k prokázání skutečnosti, že je osobou v hmotné nouzi; žalobce se na ÚP dostavil dne 22.6.2022, byl sepsán protokol o ústním jednání a žalobce uvedl, že není veden v evidenci uchazečů o zaměstnání, protože mu to zákon nenakazuje a není povinen se registrovat; je svobodný občan České republiky a být veden v evidenci uchazečů o zaměstnání považuje za zbytečné, žádným způsobem neprokázal skutečnost, že je osobou v hmotné nouzi. Dle § 3 odst. 1 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi (dále jen **zákon** či **zákon o PHN**), nelze osobu, která není v pracovním nebo obdobném vztahu, popřípadě nevykonává tyto vztahy alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, považovat za osobu v hmotné nouzi. Žalobce neprokázal, že je dle uvedeného § 3 odst. 1 zákona osobou v hmotné nouzi, proto mu dávka příspěvek na živobytí nebyla přiznána. Proti rozhodnutí ÚP podal žalobce včasné odvolání s tím, že nárok na příspěvek má a mimo jiné namítal, že je jednotlivec s nulovými finančními příjmy, s nulovými finančními zdroji, s průměrným měsíčním dluhem 4 500 Kč, kdy si půjčuje od vlastní matky, která je v důchodu a má u ní dluh 131.620,-Kč za jídlo a bydlení; má nedotknutelné vlastní obydlí a nedotknutelný osobní majetek (běžné nízkopříjmové vybavení).

Dále žalovaný popsal průběh odvolacího řízení, kdy přezkoumal napadené rozhodnutí a řízení předcházející vydání tohoto rozhodnutí a konstatoval potvrzení napadeného rozhodnutí a odvolání zamítl, neboť rozhodnutí nepřiznat dávku příspěvek na živobytí na základě žádosti ze dne 6.6.2022 bylo vydáno v souladu se zákonem o PHN. Současně žalovaný citoval ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) (body 1. – 10.) zákona a také konstatoval, že žalobce nesplňuje podmínky uvedené v ustanovení § 3 odst. 1 písm. a) zákona o PHN, tedy není považován za osobu v hmotné nouzi a z tohoto důvodu mu nebyla dávka příspěvek na živobytí přiznána. Ze spisové dokumentace vyplývá, že žalobce je v přesvědčení, že jakožto osoba bez jakýchkoli příjmů má nárok na dávku příspěvek na živobytí, a to nikoli za užití § 3 zákona o PHN, ale za užití § 2 odst. 2 písm. a) zákona.

Žalovaný také uvedl, že jako již v minulosti proběhlých odvolacích řízení správních, tak i v tomto rozhodnutí, se pokouší žalobci vysvětlit, že příjem je pouze jednou z veličin ovlivňujících nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi. Pro možné přiznání dávky příspěvek na živobytí je nutné mít za splnění nejen to, že příjem nedosahuje částky živobytí (výtažek z § 21 odst. 1 zákona), je nutné taktéž naplňovat status osoby v hmotné nouzi (§ 3 zákona). Systém pomoci v hmotné nouzi nezabezpečuje pouze finanční prostředky ze strany státu (v podobě dávek), současně si klade za cíl vyvést osoby ze stavu hmotné nouze, což však předpokládá spolupráci těchto osob (např. naplnění podmínky stavu hmotné nouze dle § 3 zákona tím, že je osoba vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání za účelem nalezení vhodného zaměstnání a tím i vyvedení ze stavu hmotné nouze). Uvedeným odvolací správní orgán žalobci současně vysvětluje, že jeho mínění, že příspěvek na živobytí není podmíněný nějakou registrací zprostředkování, je mylné (dle § 3 zákona je možné naplnit stav hmotné nouze i jinými způsoby).

Rovněž bylo uvedeno, že ustanovení § 2 zákona je jakýmsi obecným, úvodním ustanovením, pro vysvětlení pojmu hmotné nouze jako takové, kterou je možné charakterizovat jako specifickou sociální situaci osoby, která se vyznačuje nedostatkem finančních prostředků a ostatních předmětů, popř. služeb potřebných k uspokojování základních životních potřeb. Nejprve je nutné vyhodnotit, zda osoba je či nikoli považována za osobu v hmotné nouzi

dle § 3 zákona a teprve následně, pokud je osoba považována za osobu v hmotné nouzi, rozhoduje se o nároku a výši dávky. Teprve rozhodování o nároku a výši dávky se řídí § 21 a § 23 zákona. Při rozhodování o nároku a výši dávky příspěvek na živobytí jsou zohledňovány základní veličiny, a to příjem a částka živobytí osoby (tato je právě řešena v § 24 zákona). S uvedeným souvisí i § 25, § 26 a 27 zákona, jedná se o ustanovení týkající se hodnocení snahy zvýšení příjmů vlastní prací, hodnocení možnosti využití majetku a hodnocení možnosti uplatnění nároků a pohledávek. Tato ustanovení řeší výši částky živobytí (§ 26 a § 27 v odst. 1), která vstupuje do výpočtu výše dávky příspěvek na živobytí, avšak opět předchází vyhodnocení, zda osoba je či nikoli považována za osobu v hmotné nouzi dle ustanovení § 3 zákona. Důležitost vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (pokud není splněna podmínka stavu hmotné nouze jiným způsobem) je deklarována v § 25 odst. 2 zákona. Dle § 25 odst. 2 zákona osobě, která **je uchazečem o zaměstnání** a prokazatelně se snaží využít další možnosti zvýšení příjmu vlastní prací podle § 12 odst. 2, se zvyšuje částka živobytí o 40% částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem. Samotné hledání zaměstnání ze strany žalobce bez zaevidování v evidenci uchazečů o zaměstnání není dostačující ani pro výše uvedené navýšení částky živobytí. Jelikož žalobce nesplňuje podmínky pro vyhodnocení stavu hmotné nouze dle § 3 odst. 1 písm. a) zákona, proto se ÚP nezabýval určením nároku a výše dávky příspěvek na živobytí.

Žalovaný také připomněl, že je mu známo, že žalobce byl osobou vedenou v evidenci uchazečů o zaměstnání a ÚP mu zprostředkoval zaměstnání, ale žalobce ukončil pracovní poměr výpovědí ze dne 6.12.2019 (zaměstnán byl ode dne 4.12.2019) a od té doby nesplňuje žádnou z podmínek pro vyhodnocení stavu hmotné nouze dle § 3 zákona. Úřad práce a de facto i odvolací správní orgán se žalobci snaží (a v minulosti snažil) vysvětlit, že pokud nebude splňovat žádnou z podmínek pro vyhodnocení stavu hmotné nouze dle § 3 zákona, je třeba splňovat jeden z nejčastějších důvodů stavu hmotné nouze uvedených v § 3 zákona, a to vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání. Žalobce se však odmítá do evidence uchazečů o zaměstnání zaevidovat, i když ve spisové dokumentaci není založen žádný objektivní důvod, který by doložil, aby vysvětlil, proč se nezaeviduje do evidence uchazečů o zaměstnání. Jakožto řešení této situace pro možné poskytnutí dávky příspěvek na živobytí, se jeví zaevidování do evidence uchazečů o zaměstnání, což však musí učinit sám žalobce. Závěrem bylo uvedeno, že žalovaný si uvědomuje celkovou socioekonomickou situaci žalobce, rozhodnutí nepřiznat dávku příspěvek na živobytí však bylo vydáno v souladu se zákonem.

3. **V žalobě** žalobce nejprve uvedl, že chce dosáhnout přiznání příspěvku na živobytí v rozhodném období 6-2022 až 8-2022 a žádá zrušit celé rozhodnutí ze dne 29.8.2022 č.j. MPSV-2022/146622-915, které mu bylo doručeno 1.9.2022, z důvodu nezákonnosti a vady. Nárok na příspěvek na živobytí je automatický při rozhodných údajích, finanční příjem 0kč, vlastní finanční zdroje 0kč, příjem od České republiky 0kč a tedy z důvodu zamlčení významu automatického nároku na příspěvek na živobytí při limitním vypočteném příjmu 0kč par. 2 odst. 2a zákon III-2006 sb., zamlčení vylučovacího významu slova "nebo" v par. 2 odst. 2a.. III-2006 sb., zamlčení významu citace "není-li v zákoně stanoveno jinak", zamlčení významu vážné situace bez příjmu-bez úspor-exekuce od VZP-výše dluhu za jídlo a bydlení, opakovaně nesprávně tvrdili o doložení něčeho-i když doložil formulář žádosti a dostavil se na výzvy, opakovaně tvrdili o souladu úředního názoru se III-2006 sb., i když soulad úřadu byl vyvrácen rozhodnými údaji, finanční příjem 0kč, nechápali vypočtený příjem 0kč, který je důležitý v porovnání s citací "není-li v zákoně stanoveno jinak", právě nárok v limitu (vypočtený příjem 0kč a tím automatický nárok na příspěvek na živobytí). Není v evidenci

zprostředkování ÚP ČR a úřad mohl citovat par. 25 odst. 1...111-2006 sb., popřeli odpočitatelnou položku na poplatníka (adekvátní zbytkové části 30% par. 9 odst. 1a...111-2006 sb. a par. 7 odst. 2h 110-2006 sb. s výjimkou bod 1, což je právě odpočitatelná položka na poplatníka či částky určené na udržení příjmu par. 7 odst. 2 dovětek...110-2006 sb.), což je také částka živobytí u osoby bez příjmu par. 9 odst. 1c (citace: "s výjimkou příspěvku na živobytí"), popřeli možnost odpočtu dluhu=výdajů v aktuálním měsíci par. 9 odst. 3c (cit. "s výjimkou" par. 7 odst. 2m...110-2006 sb. či částky určené na udržení příjmu par. 7 odst. 2 dovětek ..110-2006 sb.). Dále bylo uvedeno, že evidence zprostředkování je zmíněna pouze v par. 24 odst. 1b...111-2006 sb., ale v par. 24 odst. 1f a odst. 1g téhož zákona evidence zprostředkování není zmíněna, tedy není podmínkou. Nutnost použití par. 24...111-2006 sb. je zmíněna i v par. 2 odst. 2a uvedeného zákona a tím je v zákoně stanoven nárok na příspěvek na živobytí bez nutnosti evidence zprostředkování. Žalobce také uvedl rozhodné údaje o všech svých příjmech, tj. 931,-Kč v 1/2020 (finanční příjem, vlastní úspory, zdravotní pojištění, příjem od ČR) za období 1/2020 až 8/2022 a rovněž vývoj jeho dluhu za stejné období (půjčeno od vlastní matky, která je v důchodu).

4. Součástí žaloby byla i žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků s odůvodněním, že je osoba bez příjmů a bez úspor; o této žádosti bylo rozhodnuto pravomocným usnesením zdejšího soudu ze dne 3.11.2022 č.j. 16 Ad 32/2022-55 tak, že žádost žalobce o osvobození od soudních poplatků se odmítá.
5. V podání ze **dne 13.9.2022 žalobce** sdělil, že došlo ke změně údajů u zdravotního pojištění, osobní situace stále nulová. Příjem 0kč, průměrné výdaje na jídlo a bydlení 4500kč, z toho vyplývá nárok na příspěvek na bydlení. V dalším podání ze **dne 29.9.2022 žalobce** sdělil, že VZP vydala listinu o zastavení exekuce (*kopie byla připojena*), tím je u VZP bez dluhu, a také, že zatím žádná platba od ČR nedošla, přestože půjčený dluh na jídlo a bydlení od 1-2020 do 9-2022 je asi 147740kč (průměrné výdaje=dluh jsou tedy asi -4476kč za měsíc...půjčeno od vlastní matky, která je v důchodu).
6. **Žalovaný dne 28.12.2022** ve svém vyjádření k žalobě souhlasil s tím, aby bylo rozhodnuto o věci samé bez nařízení jednání a odkázal na odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí. Dále uvedl, že žalobce požádal o dávku příspěvek na živobytí dne 6.6.2022. Byl při hodnocení nároku a výše dávky příspěvek na živobytí posuzován samostatně, bez jakékoli další společně posuzované osoby. *Ze spisové dokumentace mimo jiné vyplývá, že se žalobce dne 22.6.2022 na základě výzvy dostavil na ÚP a byl s ním sepsán protokol o ústním jednání, ve kterém je uvedeno:* „Žadatel uvádí, že není uchazečem v evidenci o zaměstnání, protože mu to zákon nenakazuje a není povinen se registrovat. Žadatel uvádí, že je svobodný občan České republiky a být uchazečem o zaměstnání považuje za zbytečné. Žadatel také uvedl, že si zaměstnání snaží hledat v novinách, na internetu, ale zatím nenašel žádné vhodné pro jeho osobu. Žadatel tedy nesplňuje žádnou podmínku pro to, aby mohl být považován jako osoba v hmotné nouzi.“ *Žalobce protokol o ústním jednání doplnil o následující vyjádření:* „Žádost o příspěvek na živobytí 6-2022, jsem osobou v hmotné nouzi par. 2 odst. 2a 111- 2006 Sb., úřednice nesprávně uvedla jiný paragraf, nezdůvodnila exekuce na B. Ú. od VZP z důvodu neplacení ZP.“ Úřad práce nepřiznal dávku příspěvek na živobytí s tím, že žalobce nesplňuje základní podmínky stavu hmotné nouze, tzn. že nesplňuje podmínky uvedené v § 3 zákona. Dále žalovaný citoval § 3 odst. 1 písm. a) zákona a konstatoval, že žalobce nesplňuje podmínky uvedené v § 3 odst. 1 písm. a) zákona, tedy není považován za osobu v hmotné nouzi a z tohoto důvodu mu nebyla dávka příspěvek na živobytí přiznána.

Žalovaný také zopakoval, co již uvedl v odůvodnění napadeného rozhodnutí, že již v minulosti proběhlých odvolacích řízeních, tak i v tomto žalobou napadeném rozhodnutí, se pokusil žalobci vysvětlit, že příjem je pouze jednou z veličin ovlivňujících nárok na dávky pomoci v hmotné nouzi. Pro možné přiznání dávky příspěvek na živobytí je nutné mít za splněné nejen to, že příjem nedosahuje částky živobytí (výtažek z § 21 odst. 1 zákona), je nutné taktéž naplňovat status osoby v hmotné nouzi (§ 3 zákona). Systém pomoci v hmotné nouzi nezabezpečuje pouze finanční prostředky ze strany státu (v podobě dávek), současně si klade za cíl vyvést osoby ze stavu hmotné nouze, což však předpokládá spolupráci těchto osob (např. naplnění podmínky stavu hmotné nouze dle § 3 zákona tím, že je osoba vedená v evidenci uchazečů o zaměstnání za účelem nalezení vhodného zaměstnání a tím i vyvedení ze stavu hmotné nouze). Uvedeným žalovaný žalobci současně vysvětlil, že jeho mínění, že příspěvek na živobytí není podmíněný registrací ke zprostředkování zaměstnání, je mylné (dle § 3 zákona je možné naplnit stav hmotné nouze i jinými způsoby). Proto je nejprve nutné vyhodnotit, zda osoba je či nikoli považována za osobu v hmotné nouzi dle § 3 zákona a teprve následně, pokud je osoba považována za osobu v hmotné nouzi, rozhoduje se o nároku a výši dávky. Teprve rozhodování o nároku a výši dávky se řídí § 21 a § 23 zákona. Při rozhodování o nároku a výši dávky příspěvek na živobytí jsou zohledňovány základní veličiny, a to příjem a částka živobytí osoby (tato je právě řešena v § 24 zákona). Důležitost vedení v evidenci uchazečů o zaměstnání (pokud není splněna podmínka stavu hmotné nouze jiným způsobem) je deklarována v § 25 odst. 2 zákona (osobě, která je uchazečem o zaměstnání a prokazatelně se snaží využít další možnosti zvýšení příjmu vlastní prací podle § 12 odst. 2, se zvyšuje částka živobytí o 40% částky rozdílu mezi životním minimem osoby a existenčním minimem. Samotné hledání zaměstnání ze strany žalobce bez zaevidování v evidenci uchazečů o zaměstnání není dostačující ani pro výše uvedené navýšení částky živobytí. Žalobce se však odmítá do evidence uchazečů o zaměstnání zaevidovat, ale ve spisové dokumentaci není založen žádný objektivní důvod, který by doložil, aby vysvětlil, proč se nezaeviduje do evidence uchazečů o zaměstnání. Řešení této situace pro možné poskytnutí dávky příspěvek na živobytí se jeví zaevidování žalobce do evidence uchazečů o zaměstnání, což však musí učinit sám žalobce. Závěrem žalovaný uvedl, že napadené rozhodnutí je v souladu s hmotným i procesním právem a správní řízení netrpí vadami, pro které by bylo nutno je zrušit, proto navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

7. Ze zasláního **správního spisu** vedeného v této věci soud zjistil, že skutečnosti uvedené v odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí ze dne 29.8.2022 i ve vyjádření žalovaného ze dne 28.12.2022 odpovídají obsahu spisu. Podle doručky založené ve správním spise bylo napadené rozhodnutí ze dne 29.8.2022 doručeno žalobci dne 1.9.2022.
8. V podání ze **dne 30.12.2022 žalobce** uvedl: požadoval mlčenlivost, GDPR, nedotknutelný rodný občan české národnosti neaktivní ve svém nedotknutelném obydlí, které není na soupisu a na své části nedotknutelné parcely s přídatným spoluvlastnictvím s občanskými potřebnostmi, dlouhodobý průměrný čistý příjem rodného občana ... 6500kč za 27 roků, ale jsem trošku neaktivní, nezveřejňovat, zákaz domovní prohlídky, zákaz vstupu do obydlí. K podání připojil i část obsahu Příručky pro začínající sociální úředníky. Na další listině datované také 30.12.2022 ještě žalobce uvedl, že oficiálně ještě žádá o rozšíření žaloby o zrušení rozhodnutí z důvodu nelegálnosti, neplatnosti, nepřezkoumatelnosti při rozhodných údajích 0kč, úřad odmítl zmínit vypočtený příjem 0kč, ve výzvě, opakovaně, požadoval členství v nějaké skupině zvýhodněných osob.
9. V **replce ze dne 18.1.2023 žalobce** uvedl mimo jiné, že žádá přiznat příspěvek na živobytí

v rozhodném období z důvodu rozhodných údajů (0kč finanční příjem) a z důvodu neplatnosti-nelegálnosti-nepřezkoumatelnosti rozhodnutí MPSV. Dále uvedl, že vyjádření MPSV ze dne 28.12.2022 je nesprávné, protože pokud je vypočtený příjem 0kč, tak správní uvážení se už neprovádí a nárok je přiznaný automaticky, tedy § 3 se vůbec neposuzuje. Nárok na příspěvek na živobytí má, přestože není v seznamu zvýhodněných osob, prostě je rodný občan ČR, který je nevýdělečný ve vlastním přijatelném obydlí, soběstačný, zdravý. MPSV chybně požaduje zaměstnání, když předmětem jednání je nárok na menáž-stravné formou příspěvku na živobytí. Aktivitou osoby je podání žádosti o příspěvek na živobytí a aktivitou úřadu má být očekávané automatické přiznání příspěvku na živobytí, když on potřebuje finanční příjem na stravu (dříve menáž), což je právě příspěvek na živobytí. MPSV má jednat v jeho zájmu, jejich postup je divný, očekává tedy od soudu oznámení o nároku na příspěvek na živobytí s ohledem na text zákona. *(Všechny písemnosti žalobce zaslal soudu nejprve prostřednictvím e-mailu a poté prostřednictvím České pošty, část připojených příloh se však většinou k projednávané věci nevztahovala.)*

10. **Žalovaný dne 3.2.2023** k replice žalobce v doplnění vyjádření uvedl, že podle § 2 odst. 2 písm. a) zákona se osoba nachází v hmotné nouzi, **není-li dále stanoveno jinak**, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24). V dané věci žalobce již bez povšimnutí přechází dovětek, který uvedené ustanovení obsahuje: „...přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.“ Žalobce však není osobou v hmotné nouzi, jak bylo popsáno výše v souladu s ust. § 3 zákona. Pokud by žalobce rozporoval užití § 3 zákona, žalovaný připomněl, že žalobce nemůže být považován za osobu v hmotné nouzi ani dle § 2 odst. 2 písm. a) zákona, neboť jak bylo poukázáno, ve zvýšení příjmu mu nebrání ani vysoký věk či nepříznivý zdravotní stav, ani jiné vážné důvody. V daném případě § 3 zákona tuto situaci pouze specifikuje, nicméně tato podmínka vyplývá právě již přímo z § 2 zákona. V případě žalobce se jedná o osobu v produktivním věku, dle dostupných informací zdravou, respektive ve zdravotním stavu, který nebrání zaměstnání a zároveň žalobce nedoložil žádné jiné vážné důvody, které by mu bránily zvýšit si vlastním přičiněním příjem. Situaci, kdy je takováto osoba bez zaměstnání, zákon předvídá, naplnění znaků osoby v hmotné nouzi však spojuje mimo jiné s registrací do evidence uchazečů o zaměstnání. Tuto registraci žalobce odmítá na základě vlastního úsudku, na základě vlastního rozhodnutí. Nesplňuje tak ani jedinou z výjimek, které vylučují to, že by osoba, která by jinak byla považována za osobu v hmotné nouzi, za ní považována není. Současně platí, že tuto podmínku by mohl žalobce naplnit nejsnáze, předpokládala by však v budoucnu aktivitu vůči Úřadu práce z jeho strany. Systém pomoci v hmotné nouzi je formou pomoci osobám s nedostatečnými příjmy, motivující tyto osoby k aktivní snaze zajistit si prostředky k uspokojení životních potřeb, za předpokladu, že každá osoba, která pracuje, se musí mít lépe než ta, která nepracuje, popřípadě se práci vyhýbá.
11. **Poté žalobce v podání ze dne 13.2.2023** zopakoval své názory v této věci s tím, že jejich (tj. žalovaného) návrh je ovlivňováním jeho soudního jednání, kdy očekával příkaz soudu ... přiznání nároku, když sociální úřad úmyslně popíral a jejich nepochopení významu „z důvodu vážné situace“, které je určeno ostatním osobám (normálním...za vážnou situace je možné zmínit nezaplacené zdravotní pojištění, žití na dluh, zvyšování dlužné částky, diskriminace ze strany úřadu-soudu-police-armády-náboženství, situace bez zdanitelného výdělku, situace trvá (par. 10 odst. 2).

12. Dále v podání ze **dne 17.2.2023 žalobce** mimo jiné zopakoval údaje o svých příjmech a výdajích, kdy je znatelné, že veškeré osobní výdaje jsou výrazně nižší než částka definovaná parlamentem. Očekává přiznání příspěvku na živobytí v roce 2023 dle rozhodných údajů. Uvedl také, že si půjčuje od své vlastní matky, která je v důchodu, ale přesto má nárok na příspěvek na živobytí (nárok na vlastní finanční zdroje). Připojil kopii rozhodnutí ÚP ze dne 6.2.2023, jímž bylo rozhodnuto nepřiznat žalobci příspěvek na živobytí (uvedené rozhodnutí ÚP není předmětem tohoto soudního řízení). Následně **dne 6.3.2023 žalobce** sdělil, že začal používat datovou schránku.
13. K výzvě soudu ze dne 13.4.2023 **žalobce dne 13.4.2023** v podání doručeném soudu v tentýž den prostřednictvím datové schránky nevyjádřil, že nesouhlasí s tím, aby soud v této věci rozhodl bez jednání, jak byl dotázán, a mimo jiné uvedl, že předpokládá neveřejné jednání na základě splněných podmínek příspěvku na živobytí.(par. 38 odst.1..111-2006sb.), tak jak běžně (od stolu) jedná specializovaný samosoudce v jednoduché záležitosti Okč zdanitelný finanční příjem... osoba nevýdělečná (finančně podobné stravnému, které eviduje účetní).
14. V dalším podání ze **dne 16.4.2023 žalobce** kromě jím opakovaných názorů výše uvedených navrhl zrušit i připojené rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajská pobočka v Karlových Varech, KP Aš, ze dne 5.4.2023 č.j. 6626/2023/ASS, jímž úřad práce rozhodl nepřiznat žalobci příspěvek na živobytí; soud žalobce samostatným sdělením informoval, jak má dále postupovat.
15. Dle **§ 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s.** soudy ve správním soudnictví rozhodují o žalobách proti rozhodnutím vydaným v oblasti veřejné správy orgánem moci výkonné, orgánem územního samosprávného celku, jakož i fyzickou nebo právnickou osobou nebo jiným orgánem, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy, (dále jen „správní orgán“). Podle **§ 31 odst. 2, 3 s.ř.s.** ve věcech pomoci v hmotné nouzi rozhoduje specializovaný samosoudce, který má práva a povinnosti předsedy senátu.
16. Podanou žalobou se žalobce domáhal zrušení napadeného rozhodnutí z důvodů v ní uvedených, protože dle jeho názoru má na příspěvek na živobytí nárok, protože je osobou bez příjmu, když uvedl rozhodné údaje o všech svých příjmech, tj. 931,-Kč v 1/2020 (finanční příjem, vlastní úspory, zdravotní pojištění, příjem od ČR) za období 1/2020 až 8/2022 a rovněž vývoj jeho dluhu za stejné období (půjčeno od vlastní matky, která je v důchodu). Dle názoru soudu však žalobce v této věci neprokázal, že napadené rozhodnutí žalovaného ze dne 29.8.2022 je nesprávné v tom směru, že dle něho správní orgány, tj. ÚP a žalovaný, nesprávně posoudily celkovou situaci žalobce a MPSV chybně požaduje zaměstnání, když předmětem jednání je nárok na menáž-stravné formou příspěvku na živobytí.
17. Soud v této věci rozhodl bez nařízení jednání ve smyslu § 51 odst. 1 s.ř.s., neboť účastníci řízení nevyjádřili nesouhlas s tímto postupem.
18. Podle **§ 2 odst. 2 písm. a, b) zákona** osoba se nachází v hmotné nouzi, není-li dále stanoveno jinak, jestliže její příjem a příjem společně posuzovaných osob
 - a) po odečtení přiměřených nákladů na bydlení (§ 9 odst. 2) nedosahuje částky živobytí (§ 24) nebo
 - b) dosahuje sám nebo spolu s příspěvkem na živobytí podle § 4 odst. 1 písm. a) částek živobytí, ale nepostačuje k zabezpečení odůvodněných nákladů na bydlení (§ 34) a služeb s bydlením bezprostředně spojených (dále jen „odůvodněné náklady na bydlení“), přičemž si nemůže tento příjem zvýšit vzhledem ke svému věku, zdravotnímu stavu nebo z jiných

vážných důvodů vlastním přičiněním a zabezpečení jejích základních životních podmínek je tak vážně ohroženo.

19. Soud, stejně jako žalovaný i ÚP, nemůže akceptovat přesvědčení žalobce o tom, že má nárok na příspěvek na živobytí, neboť z formulace citovaného § 2 odst. 2 zákona jednoznačně vyplývá, že podmínka objektivní nemožnosti zvýšit si sám svůj příjem, stanovená v závěru předmětného ustanovení se vztahuje k situaci popsané v § 2 odst. 2 písm. b), tak i k písm. a) zákona, o který se žalobce opírá. Jiný výklad by byl nelogický a neodpovídal by systematické předmětného ustanovení § 2 odst. 2 písm. a) i b) zákona, kdy úvodní a závěrečný text je pro ně společný.
20. V rozhodnutí napadeném žalobou postupoval žalovaný podle tam citovaného § 3 odst. 1 písm. a) zákona o pomoci v hmotné nouzi, podle něhož *nestanoví-li tento zákon jinak, osobou v hmotné nouzi není osoba, která není v pracovním nebo obdobném vztahu, popřípadě nevykonává tyto vztahy alespoň v rozsahu 20 hodin měsíčně, ani nevykonává samostatnou výdělečnou činnost a není vedena v evidenci uchazečů o zaměstnání, popřípadě osoba, která je v pracovním nebo obdobném vztahu, ale nemá z těchto vztahů v rozhodném období příjem, s vyjmenovanými výjimkami (bod 1. - 10.), avšak žádnou z těchto výjimek žalobce nesplňuje.*
21. Žalobce však nerozporuje, že na něho nelze vztáhnout žádnou z výjimek uvedených v § 3 odst. 1 písm. a) zákona. Pouze se domnívá, že správní orgán v jeho případě nesprávně opomíjí slova "nestanoví-li tento zákon jinak" v úvodu § 3 zákona č. 111/2006 Sb. Dle názoru soudu žalovaný správní orgán i ÚP správně aplikoval ust. § 3 odst. 1 písm. a) zákona v této věci, neboť žalobce po ukončení pracovního poměru dne 6.12.2019 (*zaměstnán byl od 4.12.2019*) se nepřihlásil do evidence uchazečů o zaměstnání u úřadu práce s tím, že mu to zákon nenakazuje a není povinen se registrovat, do jiného zaměstnání také nenastoupil a údajně si jej sám shání v novinách, na internetu, ale zatím nenašel žádné vhodné pro jeho osobu.
22. Přitom ze znění **§ 3 odst. 1 písm. a) zákona** jednoznačně vyplývá, že za osobu v hmotné nouzi nelze považovat osobu, která není výdělečně činná a zároveň ani není vedena jako uchazeč o zaměstnání. Formulace „nestanoví-li zákon jinak“, na kterou se žalobce odvolává, v jeho případě nemá právní význam, neboť v zákoně na jeho situaci nedopadá jiné zákonné ustanovení, které by aplikaci § 3 odst. 1 písm. a) zákona vyloučilo.
23. V žalobě se žalobce dále dovolával ust. **§ 9 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. c) zákona**, které se týká příjmu pro účely tohoto zákona, avšak vzhledem k tomu, že žalobce nebyl shledán osobou v hmotné nouzi, nebylo nutno toto ustanovení aplikovat.
24. Pokud se týká žalobcem namítaného **§ 24 odst. 1 písm. b), f) a g) zákona**, ten se týká částky živobytí osoby a částky živobytí společně posuzovaných osob, avšak tento paragraf se rovněž zohlední pouze v případě, že se jedná o osobu v hmotné nouzi, což však není případ žalobce, ač je přesvědčen o opaku.
25. Stejně tak ohledně namítaného **§ 25 odst. 1 zákona** soud musí konstatovat, že hodnocení snahy zvýšení příjmu vlastní prací ohledně žalobce nelze také v této věci aplikovat, jelikož žalobce od 6.12.2019 nikde nepracuje, ani není uchazečem o zaměstnání v evidenci ÚP, proto není důvod k jeho zohlednění. Totéž se týká i **§ 26 a § 27 zákona**, v nichž je stanoveno hodnocení možnosti využití majetku a uplatnění nároků a pohledávek, ale pouze v tom případě, že je rozhodováno o výši dávky příspěvek na živobytí, což v případě žalobce zatím

nenastalo.

26. V § 45 odst. 1 písm. c) a d) zákona je stanoveno: *Dávka neprávem odepřená, nebo přiznaná od pozdějšího data, než od jakého náleží, se přizná nebo zvýší, a to ode dne, od něhož dávka nebo její zvýšení náleží, nejvýše však 3 roky zpětně ode dne, kdy orgán rozhodující o dávkách tuto skutečnost zjistil, nebo ode dne, kdy o zvýšení dávky nebo o přiznání dávky příjemce nebo žadatel požádal.* V této věci však rovněž není důvod k aplikaci tohoto ustanovení zákona, jelikož žalobce není osobou v hmotné nouzi, proto mu nebyla dávka příspěvek na živobytí přiznána v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o pomoci v hmotné nouzi výše citovanými a proto se ani správní orgány nezabývaly dalšími citovanými ustanoveními zákona, jak by činily v případě, že by žalobce byl shledán v souladu s § 3 odst. 1 písm. a) zákona osobou v hmotné nouzi, což nenastalo.
27. Vzhledem k tomu, že žalobce nenaplnuje status osoby v hmotné nouzi (viz § 3 zákona), nemůže být vyhověno jeho žádosti o dávku příspěvek na živobytí, natož rozhodovat o nároku na ni a o její výši. Teprve až poté, co je osoba považována za osobu v hmotné nouzi, se rozhoduje o nároku a výši dávky (§ 21 a § 23 zákona), přičemž se zohlední základní veličiny – příjem a částka živobytí osoby (§ 24 zákona v návaznosti na § 7 odst. 1 písm. a) – e) / či odst. 2 písm. h) / *započitatelné příjmy*/ zákona č. 110/2003 Sb., o životním a existenčním minimu).
28. Žalobce pravděpodobně usuzuje na základě § 51 odst. 6 věta druhá zákona, podle něhož *částky neprávem přijaté mohou být sráženy též z běžně vyplácené nebo později přiznané opakující se dávky; po provedení srážky musí povinné osobě zůstat nejméně částka ve výši existenčního minima, a v případě dalších povinných společně posuzovaných osob, nejméně částka ve výši existenčního minima, a jsou-li mezi společně posuzovanými osobami též nezaopatřené děti, nejméně částka ve výši jejich životního minima, a to každé z těchto osob, že existuje nárok na existenční minimum při příjmu 0 Kč a úsporách 0 Kč, když je definováno, že osobě musí zůstat na účtu částka alespoň existenčního minima bez ohledu na spotřebované finance v probíhajícím kalendářním měsíci.* Tento úsudek žalobce však není správný, neboť zákonem předpokládaná skutečnost u něho nenastala.
29. Do doby vydání rozhodnutí ÚP o nepřiznání příspěvku na živobytí, ani do vydání napadeného rozhodnutí žalovaného, se žalobce nezaregistroval u úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání, přičemž tato povinnost v případě, že není výdělečně činný, jednoznačně vyplývá již z ust. § 3 odst. 1 písm. a) zákona, přičemž bez toho není možné na žalobce nahlížet jako na osobu v hmotné nouzi, což mu bylo opakovaně žalovaným i ÚP vysvětleno. Žalobce však je nadále přesvědčen o opaku a setrvává na svém názoru vyjádřeném v žalobě a tímto škodí sám sobě i své matce – důchodkyni, která tak ze svých prostředků zajišťuje jeho potřeby. Přitom stačí tak málo – přihlásit se u úřadu práce jako uchazeč o zaměstnání a tím splnit zákonnou podmínku pro uznání jako osoby v hmotné nouzi a poté mu může být přiznána jím požadovaná dávka. Do současné doby totiž žalobce neprokázal žádný závažný důvod, který by mu bránil zaevidovat se jako uchazeč o zaměstnání, když argumentuje toliko tím, že to jako svobodný občan České republiky považuje za zbytečné, ač před 4.12.2019 byl veden v evidenci uchazečů o zaměstnání.
30. Soud zdůrazňuje, že na zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, je nezbytné nahlížet komplexně a nelze oddělovat jednotlivá ustanovení/paragrafy tohoto zákona, jak činí žalobce a tzv. z nich vybírat jen některé hodící se části. Tento zákon zmiňuje osoby v hmotné nouzi v mnoha ustanoveních, avšak pro všechna platí definice osoby v hmotné

nouzi tak, jak je uvedena v úvodním § 3 odst. 1. Zaměstnání či alespoň prokazatelná snaha o jeho získání zaregistrováním se do evidence uchazečů o zaměstnání je prvním předpokladem pro to, aby bylo možné žalobce považovat za osobu v hmotné nouzi. Dosud však díky jeho přístupu ohledně splnění zákonných podmínek dospěly správní orgány ke správnému závěru, že žalobce nelze uznat za osobu v hmotné nouzi, ač on je přesvědčen o opaku. Rovněž soud nezjistil ani žádnou diskriminaci žalobce, o níž se zmínil, jelikož správní orgány vždy postupovaly v souladu s příslušným zákonem.

31. V **článku 31 Listiny základních práv a svobod** (dále jen **LZPS**) žalobcem namítaném je stanoveno: *Každý má právo na ochranu zdraví. Občané mají na základě veřejného pojištění právo na bezplatnou zdravotní péči a na zdravotní pomůcky za podmínek, které stanoví zákon.* Z tohoto znění však nelze dovodit, že stát je povinen úplně za každého občana hradit veřejné zdravotní pojištění, jak se zřejmě nesprávně domnívá žalobce, jelikož stát je plátcem pojištění v rozsahu uvedeném v § 7 odst. 1 písm. a) – t) zákona č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění (poznámka: písm. e) *se týká uchazeče o zaměstnání včetně uchazečů o zaměstnání, kteří přijali krátkodobé zaměstnání*). Pokud by tedy byl žalobce v evidenci uchazečů o zaměstnání, zdravotní pojištění by za něho hradil stát.
32. Podle názoru soudu se na případ žalobce nevztahují jím uváděné jednotlivé paragrafy či jejich části zákona o pomoci v hmotné nouzi, jak uvedeno výše. Je ve vlastním zájmu žalobce, aby si konečně uvědomil, že správní orgány i soud jsou povinni respektovat znění i podmínky stanovené uvedeným zákonem, přičemž každá strana (*žalobce i správní orgány*) má nejenom práva, ale samozřejmě i povinnosti. Žalobce shledává pochybení pouze na straně správních orgánů, ale vůbec si nepřipouští, že jeho současná finanční a tedy i sociální situace je způsobena hlavně jeho postojem ohledně evidence uchazečů o zaměstnání. Soud také připomíná, že není oprávněn dát správnímu orgánu příkaz ohledně příspěvku na živobytí žalobci, ale v souladu s § 78 odst. 1, 4 a 5 s.r.s. je oprávněn zrušit napadené rozhodnutí správního orgánu pro nezákonnost nebo pro vady řízení, je-li žaloba důvodná a vyslovit současně, že se věc vrací k dalšímu řízení žalovanému s tím, že právním názorem, který vyslovil soud ve zrušujícím rozsudku, je v dalším řízení správní orgán vázán. Pokud se týká rozšíření žaloby či žalobních bodů, lze tak učinit pouze ve lhůtě pro podání žaloby, tj. do dvou měsíců poté, kdy bylo žalobci rozhodnutí oznámeno doručením písemného vyhotovení (§ 71 odst. 2 a § 72 odst. 1 s.r.s.), k později uplatněným žalobním bodům se nepřihlíží.
33. S ohledem na všechny zjištěné shora uvedené rozhodné skutečnosti se v projednávané věci soud zcela ztotožnil s postupem žalovaného, který napadeným rozhodnutím ze dne 29.8.2022 zamítl odvolání žalobce a potvrdil rozhodnutí ÚP ze dne 12.7.2022 o zamítnutí žádosti o dávku příspěvek na živobytí. Neznačená totiž, že je nesprávné či vykazuje vady nebo je dokonce nezákonné rozhodnutí správního orgánu, není-li v souladu s požadavkem žalobce, přičemž důkazní břemeno spočívá na žalobci. V této věci rozhodly oprávněné správní orgány (ÚP i žalovaný), a to dle platné právní úpravy. Žalobce však v této věci dle názoru soudu neprokázal pochybení ze strany správních orgánů, které postupovaly a rozhodly v souladu s příslušnými ustanoveními zákona o pomoci v hmotné nouzi, i když jeho názor je zcela opačný. V podrobnostech soud pro stručnost odkazuje i na odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného ze dne 29.8.2022, s nímž se zcela ztotožnil a účastníkům tohoto řízení je znám. Za situace, kdy soud neuznal žádnou z žalobních námitek důvodnou a postup správních orgánů rovněž shledal v souladu s platnou právní úpravou, zamítl žalobu žalobce jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 s.r.s. (**výrok I. rozsudku**), podle něhož soud

zamítne žalobu, není-li důvodná.

34. Žádnému z účastníků řízení nebyla přiznána náhrada nákladů, jelikož žalobce nebyl úspěšný a úspěšný správní orgán nemá právo na náhradu ze zákona dle § 60 odst. 2 s.ř.s. (**výrok II. rozsudku**).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni. Jestliže kasační stížnost ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost. (§ 12 odst. 1, § 102, § 104a odst. 1, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.). Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a v § 104 s.ř.s. je uvedena nepřípustnost kasační stížnosti.

Plzeň 18. dubna 2023

JUDr. Alena Hocká v.r.
samosoudkyně